

U heeft diabetes en wordt behandeld in het dialysecentrum door middel van:

- hemodialyse (dialyse m.b.v. een dialyseapparaat) of
- peritoneaaldialyse (dialyse via het buikvlies).

Waarom zorg voor dialyse én diabetes?

Het doel van de diabetesbehandeling is ervoor te zorgen dat uw bloedglucosewaarden zo normaal mogelijk zijn en dat u geen of zo min mogelijk klachten ondervindt van uw diabetes. U voelt zich hierdoor beter en complicaties aan vaten en zenuwen op korte en lange termijn kunnen hierdoor voorkomen of uitgesteld worden. De internist-nefroloog die u behandelt, werkt samen met het diabetesteam (de diabetesverpleegkundige, de diëtiste, de podotherapeut en de oogarts).

Wat kunt u verwachten?

- Diabetesverpleegkundige: De diabetesverpleegkundige is de zorgverlener die u als diabetespatiënt extra zorg biedt tijdens het dialyseren. Zij werkt nauw samen met de nefroloog, diëtist en podotherapeut. De eerste afspraak met de diabetesverpleegkundige is een intake gesprek. Dit vindt in principe plaats op de polikliniek Interne Geneeskunde. De diabetesverpleegkundige zal u vervolgens 2 tot 4 keer per jaar bezoeken op de dialyseafdeling als u aan het dialyseren bent om met u de controles door te nemen. Het is daarvoor van belang dat u de hulpmiddelen zoals de bloedglucosemeter en de insulinepen(nen) met naaldjes, indien u die gebruikt voor uw diabetes, meeneemt naar de dialyseafdeling. De diabetesverpleegkundige controleert periodiek de plaatsen waar u de insuline injecteert. Ook spreekt zij met u af óf en hoe vaak u zelf uw bloedglucosewaarden moet controleren. Desgewenst kan er een afspraak gepland worden op polikliniek interne geneeskunde vlak voor of aansluitend aan uw dialyse.
- De diëtiste: De diëtist adviseert u regelmatig op het gebied van uw voeding en eetgewoonten. Ook bij een verhoogd cholesterolgehalte zal de diëtist kijken naar uw voedingsgewoonten.
- De podotherapeut: Bij diabetes is de voetcontrole erg belangrijk, omdat er door verminderde doorbloeding en een verminderd gevoel in uw voeten een groter risico bestaat op wondjes en infecties aan de voeten. De podotherapeut geeft hier adviezen en voorlichting over en controleert de voeten minimaal eens per jaar en zo nodig vaker. De controle richt zich voornamelijk op doorbloeding, gevoel in de voeten, eventueel niet genezende wondjes en de aanwezigheid van eelt. De podotherapeut geeft een indicatie van gevoeligheid en doorbloeding mee volgens

de simms-classificatie. Met behulp van deze classificatie komt u in aanmerking voor een vergoeding van pedicurezorg.

- De oogarts: Regelmatige controle van de ogen is belangrijk. In principe worden de ogen eenmaal per jaar gecontroleerd.
- Bloedonderzoek: Om te bepalen of uw diabetes goed is ingesteld wordt er 2-4 x per jaar een HbA1c bepaald. Tijdens de controles kan de nefroloog of diabetesverpleegkundige aanpassingen doen in de medicatie. Ook wordt 2 x per jaar het cholesterol bepaald.

Bewegen

Dagelijks minstens een half uur bewegen is goed voor u én voor de diabetes. U voelt zich fitter, uw conditie verbetert en er hoeft minder insuline geproduceerd of gegeven te worden. Voor patiënten die hemodialyse ondergaan bestaat de mogelijkheid tijdens de behandeling te bewegen met de dialysefiets. Vraag hiernaar.

Waar moet u op letten bij hemodialyse?

- Het is mogelijk dat u de ene dag wat actiever bent dan de andere dag. Daar kan de kortwerkende insuline op aangepast worden.
- Wees u ervan bewust dat hogere bloedglucosewaarden meer dorstgevoel geven. Dit maakt een vochtbeperking moeilijker te handhaven.
- Neem 5 dextrotabletten voor de behandeling van hypoglycemie. Dat is beter dan een glas limonade i.v.m. de vochtbeperking.

Eet daarna iets met koolhydraten.

- Neemt u altijd uw insulinepen mee naar de dialyse. Op de dialyse is geen insuline voorradig. Neem uw bloedglucosemeter met dagboekje mee naar de dialyseafdeling als de arts of de diabetesverpleegkundige hierom vraagt.
- De dialysebehandeling hoeft geen verandering van de bloedglucosespiegel te geven.

Waar moet u op letten bij peritoneaaldialyse?

- De vloeistof die gebruikt wordt voor de peritoneaaldialyse bevat glucose. Dit kan invloed hebben op de bloedglucosewaarden.
- U zult bij het starten van peritoneaaldialyse vaker de bloedglucosewaarden moeten meten en daarop kan de diabetesmedicatie aangepast worden.

Vragen?

Als u vragen heeft, kunt u die tijdens uw behandeling in het dialysecentrum aan de dialyseverpleegkundige of nefroloog stellen.

Heeft u specifieke vragen over de diabetes, dan kunt u de diabetesverpleegkundige bellen op werkdagen van 11.45 – 12.15 uur op telefoonnummer 075 650 26 82, of mailen naar diabetesverpleegkundigen@zaansmc.nl.